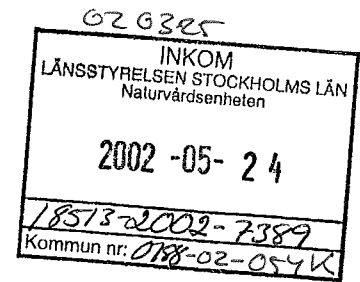

NORRTÄLJE KOMMUN

2002-05-21

KOMMUNSTYRELSEN
Ledningskontoret

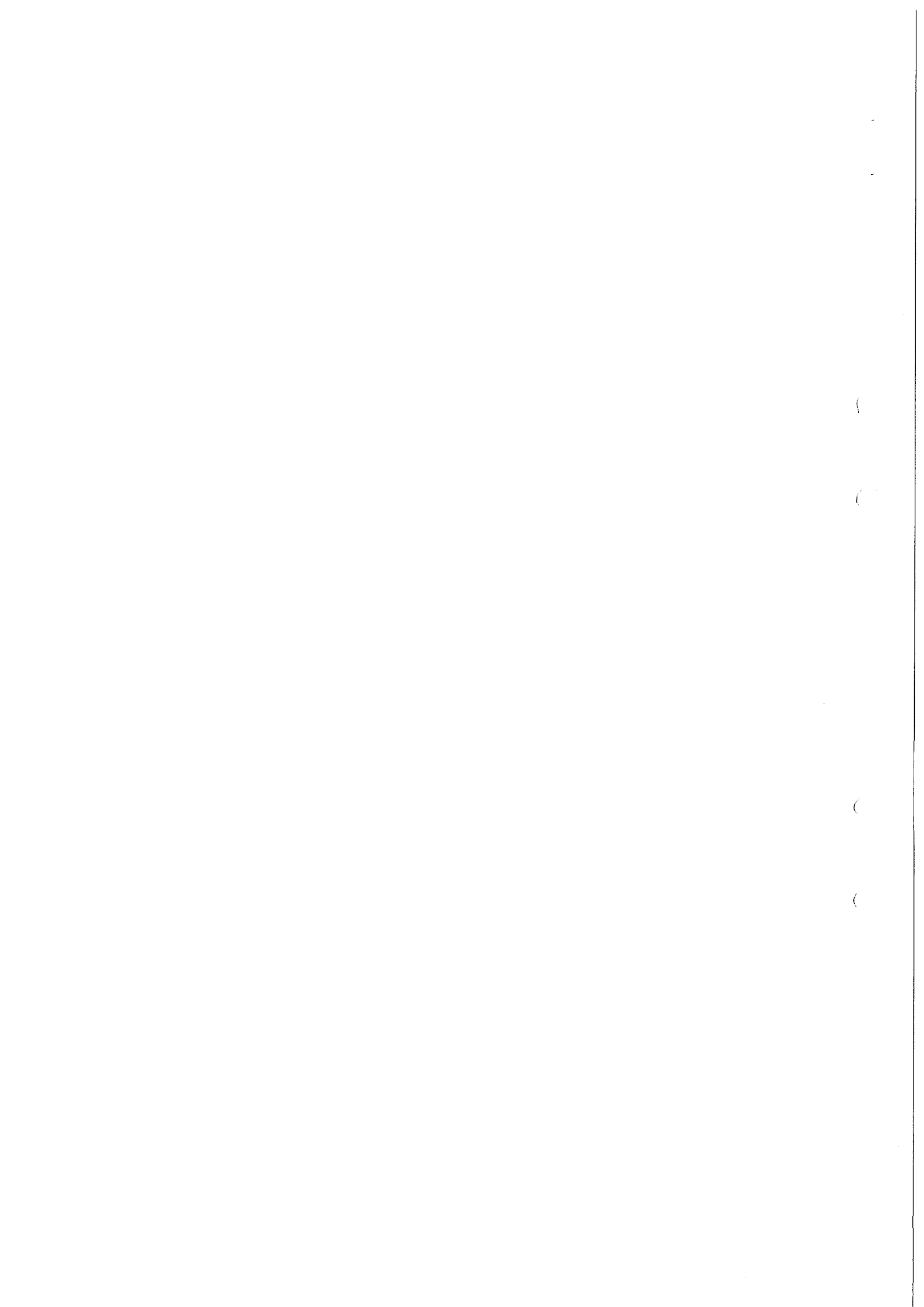

Information om inrättande av Oxnäsens naturreservat

Kommunstyrelsen i Norrtälje kommun beslutade den 7 maj 2002 att inrätta Oxnäsens naturreservat på fastigheten Rådmanby 7:10 i Rådmansö församling. Beslutet med föreskifter och skötselplan översänd för kännedom. Ytterligare information om reservatet kan erhållas av undertecknad.

NORRTÄLJE KOMMUN
Ledningskontoret

Magnus Bergström
Kommunekolog

Kommunstyrelsen

2002-05-07

1

Plats och tid Sammanträdesrummet Norrtälje, Kommunhuset Ankaret, kl 09.00-09.15
10.40-11.20

Beslutande Enligt förteckning

Övriga deltagande

Mats Törnquist, kommundirektör
Gunilla Edvinsson, ekonomichef
Gunnel Löfqvist, planeringschef
Kaj Sundström, informationschef
Christina Nilsson, sekreterare

Utses att justera Sune Alm (s)

Justeringens
plats och tid

Ledningskontoret onsdagen den 8 maj 2002, kl 12.00

Underskrift

Sekreterare
Christina Nilsson
Christina Nilsson

Paragrafer 77-101

Ordförande
Christer Gandal
Christer Gandal

Justerande
Sune Alm
Sune Alm

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2002-05-07

Datum för
anslags uppsättande

Datum för
anslags nedtagande

Förvaringsplats
för protokollet

Ledningskontoret

Underskrift

.....

Utdragsbestyrkande

KS § 92

Dnr KS 01-955 265

Förslag till bildande av Oxnässets naturreservat**Beslut**Kommunstyrelsen beslutar:

att enligt 7 kap 4 § miljöbalken inrätta Oxnässets naturreservat.

Bakgrund

Oxnäset är en bred barrskogsbevuxen udde belägen vid Norrtäljevikens södra strand på Rådmansö. Fastigheten Rådmanby 7:10 utgör Oxnässets östra halva.

Kommunstyrelsen förvärvade denna fastighet hösten 2000 med avsikt att göra den till ett kommunalt naturreservat. I och med förvärvet fick ledningskontoret i uppdrag att arbeta fram ett förslag till bildande av Oxnässets naturreservat.

Tjänstemannaberedning

Ledningskontoret föreslår i skrivelse 2002-04-18 kommunstyrelsen besluta att enligt 7 kap 4 § miljöbalken inrätta Oxnässets naturreservat.

Politisk beredning

Au 25/4

Arbetsutskottet har vid sammanträde 2002-04-25, § 129 föreslagit enligt ledningskontorets skrivelse 2002-04-25.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

h

B

Norrtälje Kommunstyrelse	
2002-04-19	
Dokument	Diarienummer
01-955	266

Förslag till bildande av Oxnässets naturreservat

Ärendet

Ärendet innebär att ledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska besluta att inrätta Oxnässets naturreservat omfattande 7,7 ha på den av kommunen ägda fastigheten Rådmanby 7:10 i Rådmansö församling. Förslag till beslut och skötselplan samt remissyttranden bifogas.

Bakgrund

Oxnäset är en bred barrskogsbevuxen udde belägen vid Norrtäljevikens södra strand på Rådmansö. Fastigheten Rådmanby 7:10 utgör Oxnässets östra halva.

Fastigheten Rådmanby 7:10 samägdes fram till 1960-talet av 8 personer från Rådmanby. Magnus Idar AB köpte då 7/8 av fastigheten i syfte att exploatera området med 16 tomter för fritidshus. Planerna kunde dock inte förverkligas eftersom företaget inte kunde komma i besittning av den återstående 1/8 av Rådmanby 7:10. Istället exploaterades fastigheterna söder om Oxnäset och hela Rådmanby 7:10 blev ett grönområde i den för exploateringen beslutade detaljplanen från 1967. Under 1973 överlät Magnus Idar AB, utan krav på ersättning, de 7/8 av Rådmanby 7:10 till Norrtälje kommun.

Samägandet som var orsaken till att området inte exploaterades har även medfört att skogsbruksåtgärder inte gått att genomföra under den tid då Norrtälje kommun varit delägare av fastigheten. Denna frånvaro av skötsel har skapat ett skogsområde med alltmer urskogslika förhållanden med död ved i form av torrakor och lågor.

Ägarna till den återstående 1/8 begärde 1999 att hela fastigheten skulle försäljas på offentlig auktion enligt samäganderättslagen. Kommunstyrelsen beslutade 9.10.2000 att köpa hela fastigheten på auktionen med avsikt att göra det till ett kommunalt naturreservat. Dagen efter inropades hela fastigheten för ett pris av 260 000 kr vilket

innebar att kostnaden för inköpet av den återstående 1/8 uppgick till 32 500 kr.

I och med förvärvet fick ledningskontoret i uppdrag att arbeta fram ett förslag till bildande av Oxnässets naturreservat vilket härmed presenteras.

Oxnässets naturvärden

Oxnässets naturvärden uppmärksammades för första gången 1992 under den naturinventering som genomfördes av den kommunägda skogsmarken. Vid skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper 1999 påträffades ytterligare några ovanliga arter i området varvid skogsvårdsstyrelsen klassade området som s k nyckelbiotop.

Skogsområdet består huvudsakligen av 100 år gammal barrskog som har varit orörd under en lång tid och bär få spår av skogliga åtgärder. Det finns en stor mängd av omkullfallna träd i olika åldrar och nedbrytningsgrad. I den södra delen av reservatet finns ett parti sumpblandskog med inslag av klibbal och björk. Det finns även några hällmarksområden med gammal tallskog. Den östra respektive norra kanten av reservatet gränsar mot Norrtäljeviken och stränderna består i huvudsak av urbergshällar som är slipade av inlandsisen.

I naturreservatet finns flera arter som är knutna till gammal orörd skog som t ex mossviol, sårläka, granticka och den rödlistade arten grön sköldmossa. Oxnäsudden är även ett område som är betydelsefullt för det lokala friluftslivet.

Syftet med reservatet enligt förslag till beslut

Syftet med reservatet är att bevara ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt naturskogsområde med dess växt- och djurliv samt geovetenskapliga företeelser. Reservatet skall vara tillgängligt för besökande allmänhet för friluftsliv och naturupplevelser. Vid eventuell konflikt mellan friluftsliv och områdets naturvärden skall naturskyddets intressen ges företräde.

Föreskrifter i reservatet

För att uppnå syftet med naturreservatet behövs föreskrifter som förbjuder exploatering av olika slag. I förslaget till beslut finns föreskrifter (sid 2 - 4) för markägare och allmänhet. Sammanfattningsvis kan sägas att föreskrifterna förbjuder all form av exploatering som t ex skogsavverkning, anläggningar, byggnader,

vägar, upplag och ledningar. För allmänheten finns förbud mot att t ex skada träd, störa djurlivet och framföra motordrivet fordon.

Skötselplanen

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för hur naturreservatet skall vårdas för att tillgodose syftet med skyddet. Sammanfattningsvis kan sägas att skötselplanen för Oxnäsets naturreservat (sid 14 - 16) anger att skogen och all vegetation skall lämnas för fri utveckling. För att underlätta för friluftslivet får befintliga stigar underhållas och vid behov får nya stigar och rastplats anläggas.

Remissförfarandet

Förslaget att inrätta Oxnäsets naturreservat har varit utsänd på remiss under tiden 1.2.2002 – 31.3.2002. Nedanstående remissinstanser har skriftligen yttrat sig :

Länsstyrelsen i Stockholms län
 Skogsvårdsstyrelsen i Mälardalen
 Sveriges Geologiska Undersökning
 Stadsarkitektkontoret
 Kultur- och fritidsförvaltningen
 Roslagens Ornitologiska förening
 Rådmansö hembygdsförening
 Svenska Turistföreningen
 Roslagens Fornminnes- och Hembygdsförening

Alla remissinstanser tillstyrker förslaget att inrätta Oxnäsets naturreservat. Några invändningar mot reservatets inrättande eller mot förslaget i övrigt har inte framförts. Yttrandena bifogas denna skrivelse.

Ansvar för naturvårdsförvaltningen

Oxnäsets naturreservat inrättas av Norrtälje kommun och är belägen på mark ägd av Norrtälje kommun. Det är därför naturligt att även Norrtälje kommun är naturvårdsförvaltare vilket är i enlighet med de rekommendationer som ges i miljöbalken. Organisationsmässigt läggs naturvårdsförvaltningen på ledningskontoret som ansvarar för förvaltningen av de övriga kommunala naturreservaten.

Naturvårdsförvaltningens innehåll och kostnader

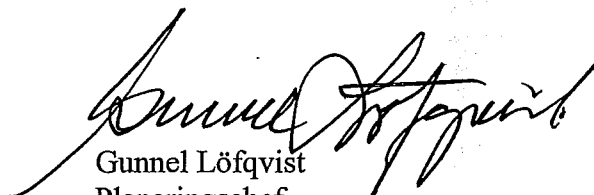
Naturvårdsförvaltningen för Oxnäset kommer att bestå av utmärkning av gränser och uppsättning av informationsskyltar. Åtgärderna är att betrakta som engångsinsatser och genomförs så snart reservatet är inrättat under år 2002. Kostnaderna för åtgärderna uppgår till totalt 26 585 kr. Därutöver tillkommer tillsyn så att föreskrifterna efterlevs i reservatet. Tillsynen genomförs genom några besök årligen av kommunekologen. Alla kostnader för förvaltningen av Oxnäsets naturreservat finansieras genom ledningskontorets befintliga anslag för naturvård.

Förslag till beslut

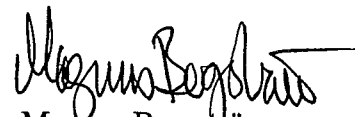
Ledningskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta enligt 7 kap 4 § miljöbalken

att inrätta Oxnäsets naturreservat enligt bifogade förslag.

NORRTÄLJE KOMMUN Ledningskontoret

Gunnel Löfqvist
Planeringschef

Magnus Bergström
Kommunekolog

Beslut om bildande av Oxnässets naturreservat i Rådmansö församling, Norrtälje kommun.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Oxnässets naturreservat
Objektsnummer	0188 ?
Kommun	Norrtälje
Församling	Rådmansö
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget vid Norrtäljevikens södra strand strax norr om Hummelsvik ca 16 km öster om Norrtälje stad.
Topografisk karta	Norrtälje 11J NO
Ekonomisk karta	11J6f
Fastighet	Rådmanby 7:10
Areal land	7,7 ha
Markägare	Norrtälje kommun (vid datum för beslut)
Naturvårdsförvaltare	Norrtälje kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Norrtälje kommun att förklara det område som avgränsats på bifogad karta i bilaga 1 som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara *Oxnäsens naturreservat*.

Syftet med reservatet skall vara att bevara ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt naturskogsområde med dess växt- och djurliv samt geovetenskapliga företeelser. Reservatet skall vara tillgängligt för besökande allmänhet för friluftsliv och naturupplevelser. Vid eventuell konflikt mellan friluftsliv och områdets naturvärden skall naturskyddets intressen ges företräde.

Syftet skall tryggas genom att skogen med dess växter och djur skall få utvecklas fritt utan skogsbruksåtgärder eller dikningsingrepp. Inga anläggningar eller byggnader skall tillkomma i reservatet.

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Norrtälje kommun med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 § § miljöbalken (1998:808) samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd m m att nedan angivna föreskrifter skall gälla i reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det inom reservatet förbjudet att

1. avverka eller skada levande träd och buskar eller utföra andra skogliga åtgärder såsom markberedning, plantering, röjning eller gallring,
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi eller hydrologi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa, anordna upplag eller utföra annan mekanisk markberedning,
4. anlägga campingplats, skjutbana, golfbana eller liknande anläggning,
5. uppföra byggnad, mast, brygga eller annan anläggning,
6. anlägga väg eller parkeringsplats,
7. dra fram mark- eller luftledning,
8. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödningsmedel,

Förslag!

9. uppföra stängsel,
10. framföra motordrivet fordon i terrängen på såväl snötäckt mark som barmark,
11. ställa upp motorfordon, husvagn eller liknande,
12. införa för området främmande växt- eller djurart,
13. jaga,
14. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning.

Föreskrifterna enligt *A* skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar om reservatet,
2. anläggning av stig, spång samt rastplats med eldplats,
3. smärre skötselåtgärd för att gynna särskild skyddsvärd växt- eller djurart.
4. undersökning av växt- och djurlivet.

C. Ordningsskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

1. förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att bortforsla, borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,
2. bryta kvistar, fälla eller på något annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur),
4. fånga och insamla ryggradslösa djur,

Förslag!

5. medföra okopplad hund,
6. göra upp eld annat än på anvisad plats,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
8. framföra motordrivet fordon i terrängen på såväl snötäckt mark som barmark,
9. cykla eller rida.

Föreskrifterna enligt C ovan gäller även markägaren och hans folk samt annan nyttjanderätthinnehavare vid vistelse i reservatet. Föreskrifterna enligt C skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m fastställer Norrtälje kommun bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m är Norrtälje kommun förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

SKÄLEN FÖR NORRTÄLJE KOMMUNS BESLUT

Beskrivning av området

Oxnäset är en bred udde belägen vid Norrtäljevikens södra strand på Rådmansö. Oxnässets naturreservatet omfattar hela fastigheten Rådmanby 7:10 och reservatets gräns utgörs av fastighetsgränsen. Skogsområdet består huvudsakligen av 100-årig barrskog och är 7,7 hektar stort. Skogen bär få spår av skogliga åtgärder och har varit orörd under en lång tid. Det finns en stor mängd av omkullfallna träd i olika åldrar och nedbrytningsgrad. I den södra delen av reservatet finns ett parti sumpblandskog. I sumpskogen växer mest gran, men det finns även inslag av klibbal och björk. I den nordvästra delen av området finns en tallmosse med stora inslag av björk samt enstaka granar. Det finns även några hållmarksområden på Oxnässets med gammal tallskog. Den östra respektive norra kanten av reservatet gränsar mot Norrtäljeviken och stränderna består i huvudsak av urbergshällar. På vissa delar av strandområdet växer det alsnår intill vattenbrynet. Hällarna är slipade av inlandsisen och på flera

platser finns tydliga isräfflor.

I naturreservatet återfinns ett antal signalarter som är knutna till gammal skog. Vedsvampfloran är artrik, dessutom har den ovanliga arten granticka hittats i området. Sällsynta kärlväxter, såsom mossviol och sårläka återfinns i vegetationen i sumpblandskogen. Gammelgranlav förekommer i sumpblandskogen och på granarna i tallmossen växer det tämligen rikligt med skägg- och tagellavar. Den rödlistade arten grön sköldmossa finns i reservatet.

I början av 1960-talet fanns ett förslag att exploatera Oxnäset med 16 tomter för fritidshus. Förslaget förverkligades inte utan Oxnäset blev ett grönområde i en detaljplan från 1967 där området söder om reservatet exploaterades med fritidshus.

Reservatet beskrivs utförligare i skötselplanen.

Skydds- och planeringsstatus

Hela Oxnässets naturreservat ingår i kust- och skärgårdsområdet som i sin helhet är av riksintresse för de samlade natur- och kulturvärdena enligt miljöbalkens 4 kap 1 - 4 §§.

Hela Oxnässets naturreservat är beläget inom detaljplan beslutad av kommunalfullmäktige i Frötuna kommun 8.12.1967. Detaljplanen är fastställd av länsstyrelsen i Stockholms län 27.8.1968. I detaljplanen anges följande angående Oxnäset: "Hela Oxnäsudden, som genom sitt läge och sin natur är av stort värde för rörligt friluftsliv, föreslås i planen såsom allmänt fritidsområde." Enligt planbestämmelserna anges för hela det område som utgör Oxnässets naturreservat att området endast får användas som allmänt fritidsområde. Genom beslut av länsstyrelsen i Stockholms län 27.8.1968 råder inom hela detaljplaneområdet (inkl Oxnäset) förbud mot trädfällning enligt 110 § byggnadslagen.

I Norrtälje kommuns gällande översiktsplan från 1990 redovisas området som regionalt/lokalt naturvårdsintresse enligt naturresurslagens 2 kap 2, 3 och 6 §§. I förslag till ny översiktsplan för Norrtälje kommun redovisas området som riksintresse för naturvärden enligt 3 kap 6 § miljöbalken och som regionalt intresse för naturvärden enligt 3 kap 6 § miljöbalken.

Ärendets beredning

Skogens naturvärden uppmärksammades först vid naturinventeringen av den kommunägda skogsmarken 1992 och senare vid skogsvårdstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1999. Enligt skogsbruksplanen för åren 1998 till 2007 ska skogsområdet lämnas för fri utveckling. Tidigare ägde kommunen inte hela fastigheten men hela området köptes in av kommunen 2000 och i och med detta kunde reservatsbildningen påbörjas.

Förslaget till reservatsbeslut har sänts för yttrande till fastighetsägare, Länsstyrelsen i Stockholms län, Skogsvårdstyrelsen i Mälardalen, Sveriges Geologiska

Förslag!

Undersökning, förvaltningar i Norrtälje kommun (kultur- och fritidsförvaltningen och stadsarkitektkontoret), Roslagens Ornitologiska Förening, Rådmansö hembygdsförening, Svenska Turistföreningen samt Roslagens Fornminnes- och Hembygdsförening.

Kommunens bedömning

Området utgör från naturvårdssynpunkt en mycket variationsrik och värdefull skogsmiljö med gammal och i sen tid orörd skärgårdsskog. Här finns en mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, såsom flera sällsynta arter. Skogsavverkning, dikning och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden äventyras. Oxnäsudden är även ett område som är betydelsefullt för det lokala friluftslivet. Med anledning av detta har kommunen tagit upp frågan om bildande av ett naturreservat.

Norrtälje kommun bedömer att bildande av ett naturreservat i det aktuella området inte strider mot den gällande detaljplanen från 1967 och därmed är bildandet förenligt med 7 kap 8 § miljöbalken. Norrtälje kommun bedömer vidare att bildande av ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med gällande översiktsplan från 1990 och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Kommunen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos länsstyrelsen i Stockholms län, se bilaga 3.

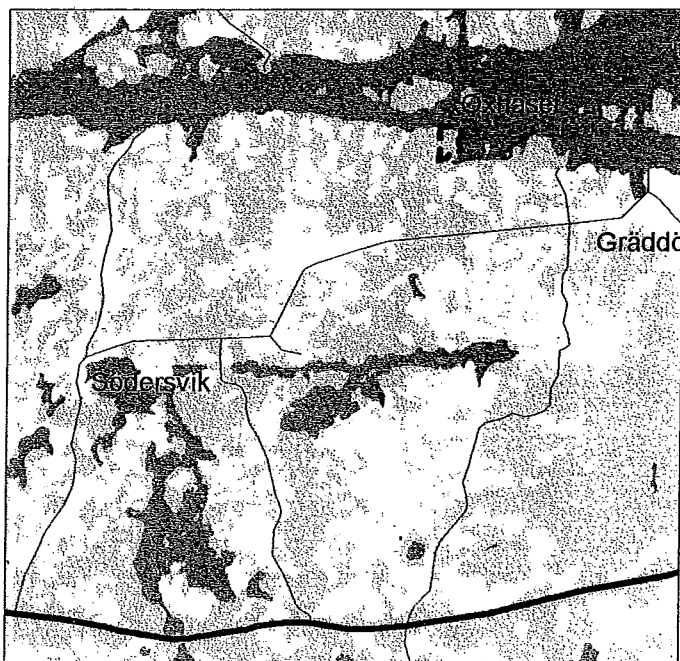
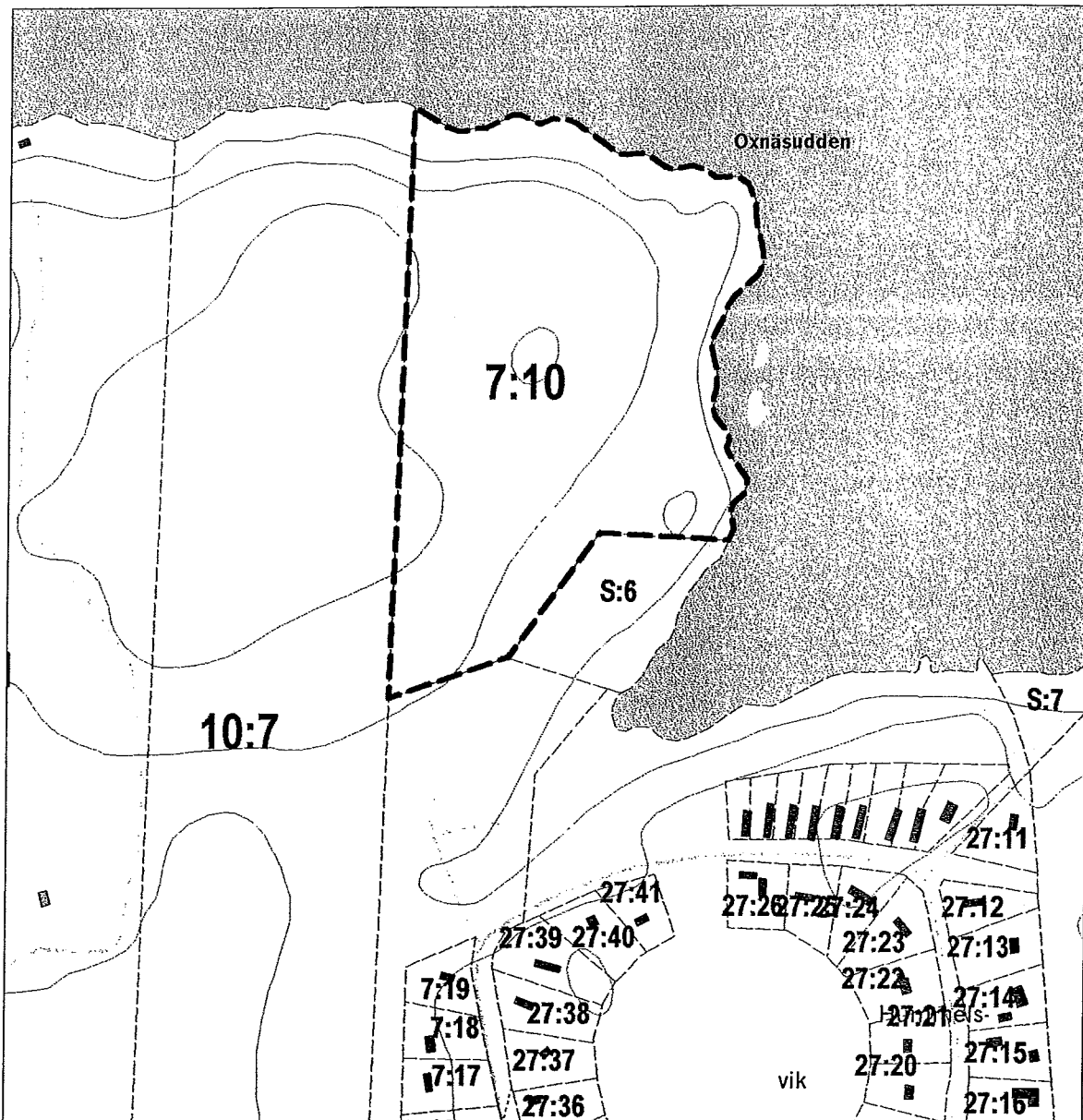
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Länsstyrelsen i Stockholms län, Box 22067, 104 22 STOCKHOLM
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Skogsvårdsstyrelsen i Mälardalen, Stockholmsv 25, 761 43 NORRTÄLJE
Skogsvårdsstyrelsen i Mälardalen, Portalg 2 B, 754 23 UPPSALA
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Sändlistan är borttagen i denna version eftersom den innehåller personuppgifter.

Teckenförklaring

 Naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Skala 1:5000

Förslag!

Skötselplan för Oxnäsets naturreservat.

Inledning

Denna skötselplan har tagits fram inför inrättandet av Oxnäsets naturreservat i Norrtälje kommun. Skötselplanen inleds med en allmän beskrivning av området. Därefter följer en plandel där den långsiktliga målsättningen för området anges. Skötselplanen är fastställd genom beslut av Norrtälje kommunstyrelse den 7.5.2002. Skötselplanen har utarbetats av Karin Bengtsson-Sjörs, Stiftelsen Norrtälje Naturvårdsfond.

I. ALLMÄN BESKRIVNING

Det aktuella skogsområdet gränsar till Norrtäljeviken i Norrtälje kommun och ligger cirka 16 km öster om Norrtälje. Oxnäset är ett 7,7 hektar stort naturreservat som domineras av en hundraårig barrskog. Naturreservatet är beläget i Rådmanby som ligger på Rådmansö. Fritidsbyn Hummelsvik ligger strax söder om Oxnäset, medan ett större skogsområde gränsar i väster. Reservatsområdet är orört och har undgått bebyggelse.

Ändamålet med naturreservatet är att bevara ett från naturvårdsynpunkt mycket värdefullt skogsområde av naturskogskaraktär, med dess karaktäristiska växt- och djurliv. Området utgör från naturvårdsynpunkt en mycket variationsrik och värdefull skogsmiljö med gammal och i sen tid orörd skärgårdsskog. Här finns en mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, såsom flera sällsynta arter. Skogsavverkningar, dikningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden äventyras. Oxnäset är även ett område som är betydelsefullt för friluftslivet. Med anledning av detta har kommunen tagit upp frågan om bildande av ett naturreservat. Skälen för reservatsbeslutet samt föreskrifter för naturreservatet anges i kommunens beslut 7.5.2002 (dnr KS 01/955).

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Oxnäsets naturreservat
Objektnummer	0188 ?
Kommun	Norrtälje
Församling	Rådmansö
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget ca 16 km öster om Norrtälje stad. Reservatet är beläget vid Norrtäljevikens södra strand norr om Hummelsvik.
Topografisk karta	Norrtälje 11J NO
Ekonomisk karta	11J6f
Fastighet	Rådmanby 7:10
Areal land	7,7 ha
Markägare	Norrtälje kommun (vid datum för beslut)
Naturvårdsförvaltare	Norrtälje kommun

Förslag!

Naturtyper

Landarealen fördelar sig enligt följande:

Naturtyp	Areal (ha)
Äldre naturskogsartad barrblandskog (produktiv skogsmark)	7,1
Hällmarker med tallar (impediment)	0,6
Totalt	7,7

Prioriterade bevarandevärden

Naturtyper	1. Äldre naturskogsartad barrblandskog 2. Hällmark med tallar
Landskapselement	Glacialslipade hållar med räfflor
Arter	1. Rödlistad art (grön sköldmossa) 2. Signalarter
Friluftsliv	Stig, informationstavlor

Mål för gynnsam bevarandestatus

Gynnsam bevarandestatus råder för det prioriterade bevarandevärdet äldre naturskogsartad barrblandskog när utbredningen omfattar 7,1 ha. För övriga prioriterade bevarandevärden är det för närvarande inte möjligt att formulera mål om gynnsam bevarandestatus.

Planförhållanden och regionala inventeringar

Vid Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper och naturvärden har en stor del av reservatsområdet pekats ut som värdefullt. Cirka 85 % av reservatet utgör en nyckelbiotop enligt inventeringen (Skogsstyrelsen 1999). Oxnäset har även ett högt naturvärde grundat på örordheten och förekomsten av ovanliga arter enligt inventeringen av den kommunägda skogsmarken i Norrtälje kommun (Bergström & Nordin 1992).

Beskrivning av området

Inledning

Det aktuella skogsområdet, Oxnäset, ligger på Rådmansö, cirka 25 kilometer öster om Norrtälje. Reservatet gränsar till Norrtäljeviken och är beläget i Rådmanby. Oxnäset gränsar till vatten både i öster och i norr. Enligt den ekonomiska kartan betecknar Oxnäset hela det breda näset mellan Hamnkärret i väster och Hummelsviken i öster. Ungefär en tredjedel av Oxnäset ingår i naturreservatet. Den nordöstra udden i reservatet betecknas Oxnäsudden.

Naturgeografisk region

Oxnässets naturreservat ligger i den naturgeografiska regionen Roslagens kustnära områden (nr 25 a).

Geologi och topografi

Oxnäset är beläget på södra sidan av den regionala sprickzonen i berggrunden som utbildat Norrtäljeviken. Från Oxnässets högsta höjd om ca 15 m stupar det brant ned till havsbotten utanför på ca 15 meters djup. Således en höjdskillnad av 30 m på en kort sträcka. Oxnäset ligger i den del av landet som har en terrängtyp som kallas för sprickdalslandskap. Berggrunden i reservatet består av urberg (gnejsgraniter och metavulkaniter) (Persson 1998). Inlandsisen drog sig tillbaka från området ca 9 000 år f Kr (Lundqvist 1998). Ungefär halva reservatet består av hållmarker som är kala eller har ett tunt moränlager. Andra hälften består av sandig normalblockig morän som har ett inslag av 10 – 20 % jotnisk sandsten. Hållmarkerna är lokaliserade till stränderna i norr och öster. Här finns glacialslipade hållmarker med isräfflor i ungefär nord-sydlig riktning. Terrängen är småkuperad troligen återspeglade den underliggande berggrundstopografin (Persson 1998, Sveriges Geologiska Undersökning 1998). De högsta partierna återfinns centralt i reservatet och når drygt 15 meter över havet. De första delarna av Oxnäset stack upp ur havet för ca 2 500 år sedan.

Historisk markanvändning

Några historiska kartöverlägg från de existerande kartorna från 1718-19, 1768 och 1839-48 är inte gjorda. Med tanke på att Oxnässets är beläget på relativt långt avstånd från bykärnan (Rådmanby) har området troligen nyttjats som utmark och skogsbete. Även redovisningen av enbart skogsmark med barrträd på såväl generalstabskartan från 1875 som häradskartan från 1904 stödjer slutsatsen att området har varit betat. På båda kartorna finns torpet Hummelsvik redovisat. Det var beläget omedelbart söder om den nuvarande reservatsgränsen. Det finns inga registrerade eller i övrigt kända fornlämningar i området. Namnet Oxnäset och Oxnäsudden är intressant under förutsättning att namnet härrör från boskap vilket dock är ytterst osäkert. (Othzén 2001)

Nuvarande markanvändning

Oxnäset utgörs av skogsmark som är opåverkad av olika typer av exploatering och där inga skogliga åtgärder har vidtagits under de senaste decennierna.

Skogsmarken

Skogen i reservatet präglas av topografin. I huvudsak finns det barrskog med gran och tall på frisk till fuktig mark. Vid stigen nära Oxnäsudden finns en märklig

Förslag!

dubbelgran. Lövinslaget är större i sumpskogspartierna i sydvästra delen av reservatet där framför allt klibbal och björk är representerade. Tall och enstaka lövträd samt enbuskar växer på hållmarkerna. Vid Oxnäsudden finns flera gamla tallar. Närmast stranden, på de ställen där det inte är kala och branta hållar, växer en bård av alskog. Vid de mer exponerade klipporna och brantare sluttningar saknas albården och tallskogen sträcker sig ända fram till stranden.

Området består till övervägande del av barrskog med gran och tall som har en genomsnittsålder av 100 år. Granen dominerar med 50 % av virkesförrådet och därefter kommer tall med 30 %. Inslaget av lövträd upptar ca 20 % och utgörs framför allt av björk och klibbal med enstaka inslag av asp, rönn och ask. Det totala virkesförrådet uppgår till 1 172 m³sk vilket innebär 165 m³sk/ha. Medeldiametern på stammarna är 29 cm. Skogen uppvisar en stor spridning när det gäller variation i diameter, höjd och ålder. (Pettersson 1998)

Reservatet är variationsrikt med fuktiga områden, hållmarkspartier och kala klippor intill vattnet. Barrskogen är gammal, olikåldrig och variationsrik, med förekomst av död ved i form av torrträd, högstubbar och lågor i olika nedbrytningsstadier. Tallen dominerar på de magrare hållmarkerna. I de stenbundna partierna är barrskogen tät och dominerad av gran. I den nordvästra delen av reservatet finns en liten tallmosse med små vattensamlingar. Intill vattensamlingarna växer det björk och enstaka gran med förekomst av skägglav. Sumpblandskog med gran och klibbal förekommer i reservatets södra del. I sumpblandskogen återfinns relativt rikligt med död ved i form av lågor och många vedväxande svampar. Strandbrynet består i huvudsak av kala, höga stenhällar men vid enstaka stråk förekommer även strand utan hållar där det växer bryn av klibbal. Hällarna vid strandbrynet domineras av tall men har även inslag av enstaka aspar och enbuskar.

Flora och fauna

Orördheten av området under lång tid har bidragit till höga naturvärden. Naturvärdena i reservatet är framförallt knutna till gammal barrskog, fuktig sumpskog och ett rikligt inslag av död ved. Det finns även en intressant flora i området. Sumpskogen är livsmiljö för en mängd olika växter och djur. En stor andel av den boreala skogens kärlväxter och ett flertal mossor, lavar och svampar samt fåglar och insekter är beroende av de ekologiska faktorerna som råder i blandsumpskogar. Artmångfalden i Oxnäset betingas dels av mängden småmiljöer som t ex vattensamlingar, lågor, hållmarker med mera och dels av en lång skoglig kontinuitet.

I naturreservatet återfinns ett antal signalarter som är knutna till gammal skog, se tabell nedan. Vedsvampfloran är tämligen artrik, dessutom har den ovanliga arten granticka hittats i området. Sällsynta kärlväxter, såsom mossviol och sårläka återfinns i vegetationen i sumpblandskogen. Gammelgranlav förekommer i sumpblandskogen och på granarna i tallmossen växer det tämligen rikligt med skägg- och tagellavar. Den rödlistade arten grön sköldmossa har dessutom hittats i reservatet.

Vid inventeringar (Bergström & Nordin 1992, Skogsvårdsstyrelsen 1999) och

Förslag!

fältbesök i samband med utarbetande av skötselplanen har totalt 15 signalarter (Skogsstyrelsen 1994) påträffats i naturreservatet varav 1 art är rödlistad enligt den nya rödlistan. (Gärdenfors 2000). Arterna redovisas i nedanstående tabell.

Organismgrupp	Art svenskt namn	Art vetenskapligt namn	Rödlistad
Svampar	Granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>	
Mossor	Bollvitmossa	<i>Sphagnum wulfianum</i>	
	Långfliksmossa	<i>Nowellia curvifolia</i>	
	Grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>	NT*
Lavar	Gammelgranlav	<i>Lecanactis abietina</i>	
	Kattfotslav	<i>Arthonia leucopellea</i>	
	Rostfläck	<i>Arthonia vinosa</i>	
Kärlväxter	Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	
	Brudborste	<i>Cirsium helenioides</i>	
	Knärot	<i>Goodyera repens</i>	
	Mossviol	<i>Viola epipsila</i>	
	Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	
	Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	
	Sårläka	<i>Sanicula europea</i>	
	Tvåblad	<i>Listera ovata</i>	

* Rödlistans kategorier NT = Missgynnad (Near Threatened)

Byggnader och anläggningar

Det finns inga anläggningar och byggnader i reservatsområdet. På själva Oxnäsudden ligger ett skyttevärn insprängt i klippan. Försvaret använder inte värnet i dag utan det står öppet och övergivet. I skogsmarken kring värnet finns mindre gropar som troligen också härrör från den militära verksamheten. Det går en naturligt upptrampad mindre stig från parkeringen utanför reservatet fram till Oxnäsudden. Den viker här av mot väster men försvinner snart i strandskogen.

Friluftsliv och tillgänglighet

Det är framförallt områdets stränder som lockar besökare till Oxnäset. Det finns många fina sol- och badklippor inne i viken och även ut mot Lidöfjärden. Klipporna är lättillgängliga då det finns upptrampade stigar längs strandbrynet i den sydöstra delen. För att ta sig till den norra stranden kan man följa en stig som går igenom reservatets östra delar. Reservatsområdet ligger bra till och är lättillgängligt för bilburna. Det finns en parkering strax intill den södra reservatsgränsen.

Slitage- och störningskänslighet

Det finns inga tecken på förslitningsskador på Oxnäset idag. Vid ökad

Förslag!

besöksfrekvens kan det finnas en risk att trampskador uppstår i reservatets känsligare områden. Lågor i olika förmultningsstadier är känsliga för tramp.

II PLANDEL

Övergripande mål för skötseln

De övergripande målen med reservatets skötsel är att bevara och förstärka Oxnäsens naturvärden. Områdets betydelse som biotop för rödlistade och i övrigt sällsynta växt- och djurarter skall särskilt beaktas vid förvaltningen av området. En gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas för de naturtyper och arter som i skötselplanen anges som prioriterade bevarandevärden. Oxnäsens värde för friluftslivet skall tillvaratas genom att området även i fortsättningen kommer att vara tillgängligt för besökare. Friluftslivets nyttjande skall ske på sådant sätt att naturvärdena inte äventyras.

Riktlinjer för skötseln

VEGETATIONEN

Vegetationen inom naturreservatet skall få utveckla sig fritt utan skötselåtgärder. Träd och buskar, såväl levande som döda, skall lämnas orörda. Hålträd, torrträd, högstubbar och lågor på marken skall bevaras. Enligt reservatets föreskrifter är all avverkning, plantering eller skadegörelse på träd och buskar förbjudet. Främmande växtarter för området får inte införas i reservatet. Smärre skötselåtgärder för att gynna t ex rödlistad art eller signalart får emellertid vidtagas. Om skogsbrand inträffar skall den släckas utan dröjsmål.

DJURLIVET

Djurlivet bör få sköta sig själv utan holkuppsättning och stödutfodring. Främmande djurarter för området får inte införas i naturreservatet.

JAKT

All jakt är förbjuden inom naturreservatet.

ANLÄGGNINGAR

Inga anläggningar eller byggnader skall tillkomma i Oxnäsens naturreservat. Den befintliga naturliga stigen skall bibehållas i sin sträckning och omfattning. Om det på

Förslag!

sikt är nödvändigt att märka upp och underhålla stigen eller anlägga ny stig, spång eller rastplats med eldplats får detta prövas av Norrtälje kommun. För att förbättra möjligheterna att idka friluftsliv i reservatet kan stigen från Oxnäsudden dras tillbaka till parkeringsplatsen i den västra delen av reservatet och på så sätt åstadkomma en stig i en rund slinga.

TILLGÄNGLIGHET OCH VISTELSEREGLER

Reservatet skall i möjligaste mån vara tillgängligt enligt allemansrättens principer. Enligt föreskrifterna för naturreservat är det förbjudet att göra upp öppen eld i reservatet annat än på angiven plats. Detta på grund av att Oxnäset är ett litet och hittills orört reservat. Vid tiden för reservatsbeslutet anges ingen plats för eldning. Om så sker i framtiden får ved inte tas i reservatet utan skall medföras utifrån.

All åverkan på levande som döda träd såväl liggande som stående är förbjuden i naturreservatet. Det är även förbjudet att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar samt ta bort vedlevande svampar. Träd som faller över stigen får kapas, för att framkomligheten skall bibehållas.

Att plocka bär och svamp som inte är fridlysta är tillåtet inom reservatet. Man bör dock ha i åtanke att vissa mossor, många lavar och en del svampar är känsliga för trampslitage.

INVENTERINGAR M.M.

Kunskaperna om växt- och djurliv, geovetenskapliga företeelser m m inom Oxnässets naturreservat bör fördjupas. Vetenskapliga undersökningar bör bli genomföras om reservatets skogsbestånd, vegetationstyper och arter. Undersökningar får utföras efter samråd med eller i vissa fall efter behövligt tillstånd av Norrtälje kommun. En förutsättning är att inventeringen inte skadar reservatets naturvärden. En uppföljning av förändringar i skogstillståndet som följd av den naturliga successionen bör göras om 10 - 20 år för att bedöma om behov finns av naturvårdande skötselåtgärder.

RENHÅLLNING

Inga toaletter eller sopställen skall anordnas i reservatet. Dock skall reservatet vid behov städas från plast, papper och annat skräp genom naturvårdsförvaltarens försorg.

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren svarar för regelbunden tillsyn av reservatet. Tillsynen omfattar bl a underhållning av uppsatta informationsskyltar, verka för att reservatets föreskrifter följs samt rapportera om eventuella överträdelser. I tillsynen ingår även att göra noteringar om intressanta iakttagelser i reservatet. Det kan till exempel gälla

Förslag!

häckning av ovanliga fågelarter, förekomst av rödlistade arter, mark- och vegetationsslitage eller förändringar av växt- eller djurlivet.

RESERVATETS GRÄNSER OCH INFORMATIONSSKYLTAR

Markering av reservatsgränserna skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Information om naturreservatet och dess bestämmelser skall finnas på informationsskyltar. Skyltarna skall utformas enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Tillfartsskyltning till naturreservatet bör om möjligt anordnas från avfarten till Hummelsvik från vägen mellan Södersvik och Gräddö.

NATURVÅRDSFÖRVALTARE

Norrtälje kommun skall vara naturvårdsförvaltare för reservatet. Kommunstyrelsen är ansvarig för förvaltningen.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Norrtälje kommun ansvarar för kostnader i samband med förvaltning och skötsel av naturreservatet.

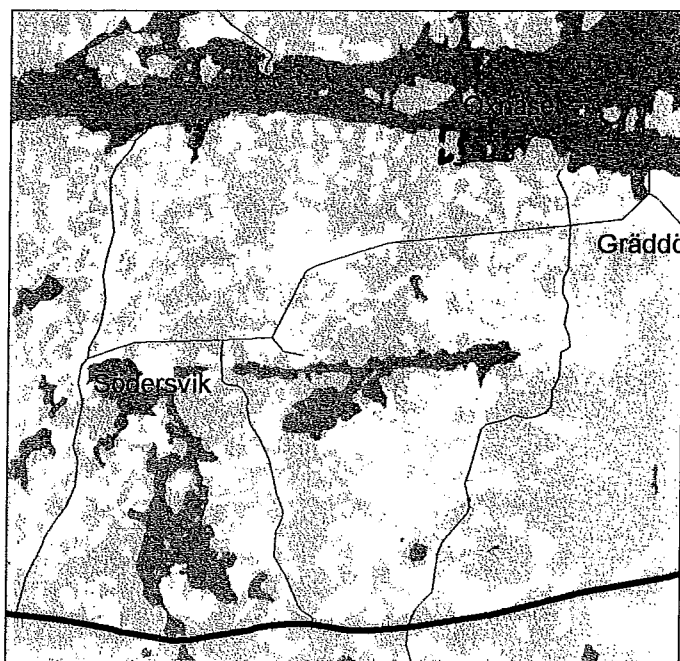
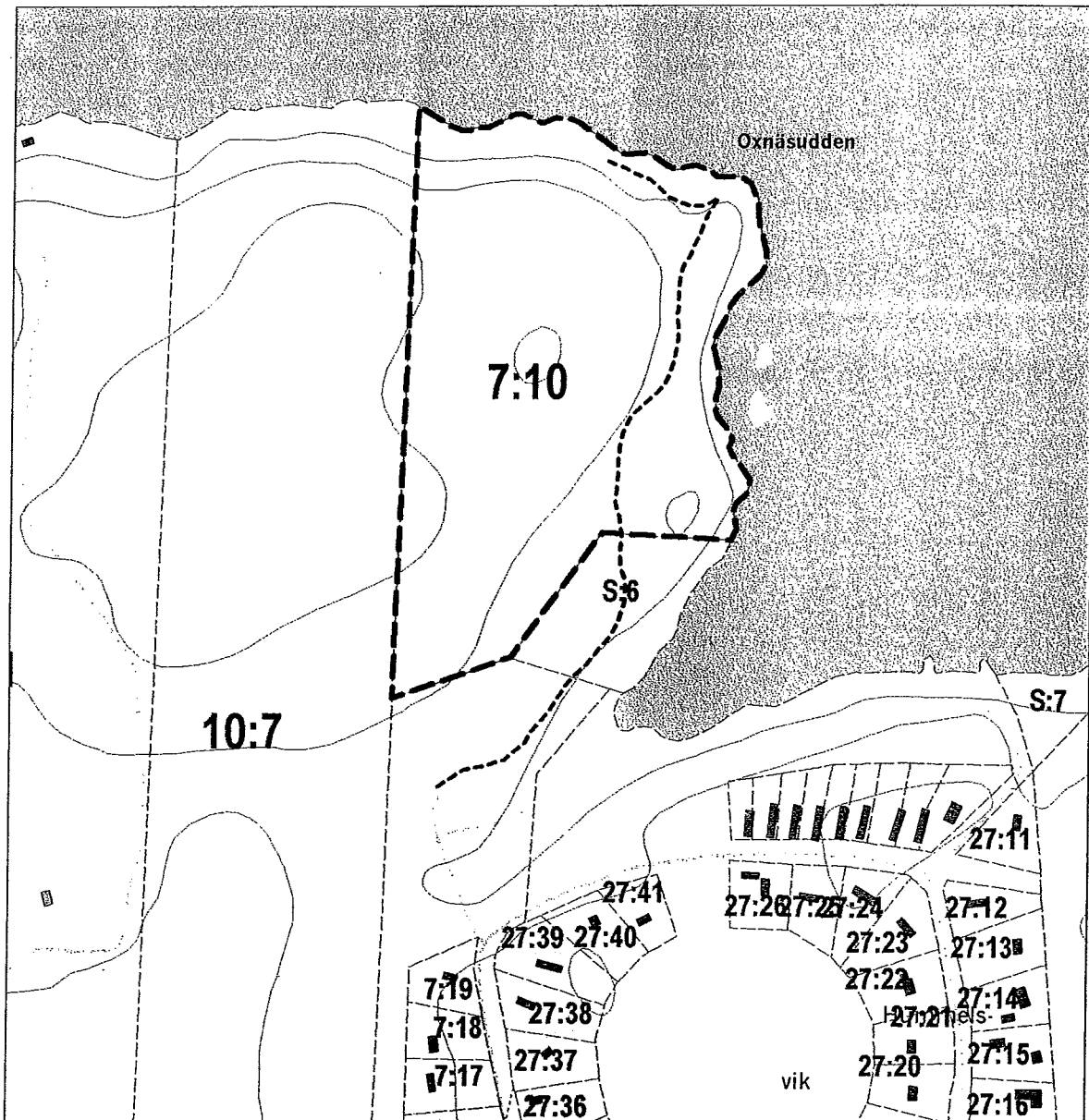
Bilagor till skötselplanen för Oxnäsets naturreservat
Bilaga Karta med stig

Referenser

- Bergström, M. & Nordin, N. 1992. Naturinventering av den kommunägda skogsmarken. Del 3 Mälarskog södra. Norrtälje kommun.
- Generalstabens. 1879: Generalstabens karta öfver Sverige. Bladet Norrtälge uppmätt 1875.
- Gärdenfors, U. (red) 2000: Rödlistade arter i Sverige 2000 – The 2000 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU.
- Lundqvist, J. 1998: Inlandsisens avsmältning. I: Fredén, C, Berg och jord. Sveriges Nationalatlas
- Othzèn, Y. 2001: Skrivelse om historisk markanvändning på Rådmanby 7:10. Länsstyrelsen i Stockholms län.
- Persson, C. 1998: Beskrivning till jordartskartan Norrtälje NO. Sveriges Geologiska Undersökning.
- Pettersson, K. 1998: Skogsbruksplan för Rådmanby 7:10. Norrtälje kommun.
- Rikets Allmänna Kartverk. 1910: Karta öfver Frötuna och Länna Skeppslag uppmätt 1904.
- Skogsstyrelsen. 1994: Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Förslag!

Skogsstyrelsen. 1999. Nyckelbiotop N6511. Utdrag ur databasen för nyckelbiotoper.
Sveriges Geologiska Undersökning. 1998: Ur Lokala jordartsdatabaserna
motsvarande Norrtälje kommun. Dnr: 00-1648/98.

Teckenförklaring

- Naturreservat
- Stig

Skala 1:5000